

บทที่ 5

สรุปผลและข้อเสนอแนะ

ครกเป็นอุปกรณ์ที่ใช้กันภายในครัวเรือนมาเป็นระยะเวลาอันยาวนานมาแล้ว ทุกคนรู้จักเป็นอย่างดีเพราะหาซื้อได้ง่ายตามท้องตลาดและเป็นอุปกรณ์ในห้องครัวที่ใช้ประกอบอาหาร เช่น ตำน้ำพริก ใส่แกง หรือน้ำพริกจิ้มกับผัก จึงทำให้ครกมีวิวัฒนาการมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน วัสดุที่ทำนำมาทำเป็นครกส่วนใหญ่จะทำมาจาก ไม้ ดิน หรือหิน อายุการใช้งานแตกต่างกัน ครกหินจึงเป็นอุปกรณ์ในครัวที่ต้องซื้อไว้ประจำบ้าน เพราะอายุการใช้งานยาวนานมากที่สุดอีกทั้งรสชาติของน้ำพริกหรืออาหารอย่างอื่นจะมีรสชาติที่อร่อยมาก ดังนั้นครกหินจึงกลายเป็นผลิตภัณฑ์ที่จะสร้างรายได้ให้กับผู้ที่สนใจจะแกะสลัก ในขณะที่เดียวกันวัสดุที่ทำนำมาทำครกหินนั้นขาดแคลนมาก จึงต้องหาแหล่งวัสดุเพิ่มมากขึ้นเพื่อให้เพียงพอต่อความต้องการของตลาด ดังนั้นจึงเป็นเรื่องที่น่าสนใจว่าช่างสลักครกหินในปัจจุบันนี้จะได้รับผลตอบแทนที่คุ้มค่างับต้นทุนที่ลงทุนแกะสลักหรือไม่

ในการศึกษาครั้งนี้ เพื่อให้ทราบถึงต้นทุนและผลตอบแทนจากการลงทุนการทำครกหิน
กรณีศึกษา : กลุ่มพัฒนาผลิตภัณฑ์ครกหินบ้านไร่ศิลาทอง ตำบลพิชัย อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง เพื่อเป็นแนวทางสำหรับช่างสลักครกหิน ผู้ที่สนใจลงทุนและผู้สนใจอื่น ๆ ให้เป็นข้อมูลเพื่อการตัดสินใจที่จะทำครกหินในอนาคตรวมทั้งเพื่อเป็นประโยชน์ต่อสถาบันการเงินในการใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาสินเชื่อเพื่อเป็นแหล่งเงินทุนแก่ช่างสลักครกหิน โดยทำการศึกษาเก็บข้อมูลและสุ่มตัวอย่างจำนวน 121 ราย ที่มีรายชื่อในทะเบียนบ้าน โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างนี้ตามแบบสอบถามคือ แบ่งตามหน้าที่ที่ปฏิบัติงาน ได้แก่ ครอบครัวที่ขุดหินมาขาย ครอบครัวที่แกะสลักหิน ครอบครัวที่ตีเหล็ก และครอบครัวที่เจียรระไนหิน โดยสัมภาษณ์ตามแบบสอบถามที่ช่างสลักครกหินปฏิบัติงานในส่วนที่เกี่ยวข้องเท่านั้น การศึกษาในครั้งนี้อาศัยข้อมูลเบื้องต้นจากแบบสอบถามที่ใช้สัมภาษณ์ช่างสลักครกหิน ในปี พ.ศ. 2544 และรวบรวมข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการแกะสลักครกหิน ข้อมูลทางวิชาการ หนังสือ และข้อมูลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติม เพื่อให้การศึกษาครั้งนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จากนั้นนำข้อมูลขั้นต้นในเรื่อง ต้นทุนและผลตอบแทนจากการลงทุนการทำครกหิน
กรณีศึกษา : กลุ่มพัฒนาผลิตภัณฑ์ครกหินบ้านไร่ศิลาทอง ตำบลพิชัย อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง ข้อมูลที่ได้รับเป็นข้อมูลจริงที่ได้รับจากช่างสลักครกหิน ดังนั้นตัวเลขที่ได้แสดงในตารางต่าง ๆ ในการศึกษาเรื่องต้นทุนและผลตอบแทนจากการลงทุนการทำครกหิน จึงเป็นข้อมูลตัวเลขที่ได้

จากการถ่วงเฉลี่ย ซึ่งผู้ลงทุนต้องพึงระวังในเรื่องของข้อสมมติฐานและสภาพการณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ประกอบกับการพิจารณาในเรื่องของการลงทุนการทำครกหินไปด้วย

จากการศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนจากการลงทุนการทำครกหินได้พบว่าช่างสกัดครกหินซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด สามารถวิเคราะห์ได้ดังนี้

(1) ข้อมูลทั่วไป

จำนวนสมาชิกครอบครัวของช่างสกัดครกหิน มีทั้งหมด 507 คน เป็นสมาชิกที่ช่วยกันทำครกหินและซากทั้งหมด 225 คน แบ่งเป็นสมาชิกที่ขุดหินมาขาย 36 คน คิดเป็นร้อยละ 16.00 สมาชิกที่แกะสลักครกหิน 143 คน คิดเป็นร้อยละ 63.56 สมาชิกที่แกะสลักซาก 35 คน คิดเป็นร้อยละ 15.56 และสมาชิกที่เจียรระในครกและซาก 11 คน คิดเป็นร้อยละ 4.88 แสดงให้เห็นว่า ในภาคอุตสาหกรรมในครัวเรือนจำเป็นต้องมีสมาชิกในครอบครัวช่วยกันทำงาน

ช่างสกัดครกหินสามารถแกะสลักครกหินแบ่งตามขนาด มีหน่วยวัดเป็นนิ้ว วัดจากเส้นผ่าศูนย์กลางของครก ครกหินจำนวนทั้งหมด 72,090 ลูก ส่วนใหญ่เป็นครกขนาด 7 นิ้ว จำนวน 31,039 ลูก รองลงมาเป็นครกขนาด 8 นิ้ว จำนวน 25,713 ลูก แสดงให้เห็นว่า ครกทั้งสองขนาดเป็นที่ต้องการของตลาด เพราะเป็นขนาดที่ใช้กันในครัวเรือน ไม่เล็กและไม่ใหญ่จนเกินไป และอีกประการหนึ่งก็สร้างรายได้ให้กับช่างสกัดครกหินจำนวนมาก

แหล่งข้อมูลที่ช่างสกัดครกหินได้รับความรู้และเทคนิคในการทำครกหิน ส่วนใหญ่ได้รับความรู้จากพ่อและแม่ จำนวน 39 ราย หรือคิดเป็นร้อยละ 32.23 ซึ่งเป็นบุคคลที่ใกล้ชิดมากที่สุดและสามารถถ่ายทอดความรู้นี้ได้ดีกว่าบุคคลอื่น

แหล่งวัตถุดิบของช่างสกัดครกหินส่วนใหญ่ หินที่นำมาแกะสลักครกและซาก ช่างสกัดครกหินจะให้พ่อค้าคนกลางซื้อวัตถุดิบให้ จำนวน 46 ราย หรือคิดเป็นร้อยละ 38.02 ให้เหตุผลว่า หินที่พ่อค้าคนกลางซื้อวัตถุดิบให้ เมื่อช่างสกัดครกหินนำไปแกะสลักเกิดการแตกหักหรือเสีย ช่างสกัดครกหินไม่ต้องรับผิดชอบต้นทุนวัตถุดิบ

ปัญหาและอุปสรรคในการทำครกหิน มีช่างสกัดครกหินจำนวน 104 ราย หรือคิดเป็นร้อยละ 85.95 เห็นว่า ส่วนใหญ่อุปสรรคเกิดจากวัตถุดิบหายากมาก ต้องการให้รัฐบาลเข้ามาช่วยเหลือเพื่อหาแหล่งวัตถุดิบและแหล่งตลาดให้

ความคิดเห็นในการทำครกหินในอนาคตของช่างสกัดครกหิน จำนวน 100 ราย หรือคิดเป็นร้อยละ 82.64 คิดจะทำครกหินต่อไปเพิ่มขึ้นในอนาคต เนื่องจากเป็นอาชีพที่ทำมานาน และสามารถถ่ายทอดเทคนิคการทำครกหินได้ง่าย

(2) ต้นทุนการทำครกหินและซาก

การทำครกหินของหมู่บ้านไร่ศิลาทอง ตำบลพิชัย อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง ประกอบด้วยค่าใช้จ่ายในการลงทุนและค่าใช้จ่ายในการผลิตทั้งสิ้น 10,126,322.93 บาท โดยครกหินและซากจะต้องจ่ายค่าใช้จ่ายในการลงทุนจะจ่ายในปีที่ลงทุนเริ่มแรกเท่ากับ 373,507 บาท สำหรับค่าใช้จ่ายในการผลิตรวมเท่ากับ 9,752,815.93 บาท แบ่งเป็นต้นทุนผันแปรเท่ากับ 9,257,718 บาท และ ต้นทุนคงที่เท่ากับ 495,097.93 บาท

ต้นทุนของครกหินจะประกอบด้วย ต้นทุนวัตถุดิบ ค่าแรงงานในการแกะสลัก ค่าแรงงานในการเจียรระไนหิน และค่าใช้จ่ายการผลิต เมื่อพิจารณาต้นทุนการทำครกหินต่อลูก เห็นว่าต้นทุนวัตถุดิบทุกขนาดจะมีต้นทุนที่เท่ากัน เท่ากับ หินครกก้อนละ 25 บาท และหินซาก ก้อนละ 7 บาท แตกต่างในด้านต้นทุนของค่าแรงงานการแกะสลัก เพราะเป็นหัตถกรรมฝีมือ เมื่อแกะสลักเสร็จจะนำครกและซากไปเจียรระไน คิดค่าแรงงานเท่ากัน ครกเจียรระไนลูกละ 10 บาท ซากเจียรระไนลูกละ 6 บาท จึงเกิดต้นทุนดังนี้ ครกขนาด 6 นิ้วจะมีต้นทุนต่ำที่สุดเท่ากับ 84.93 บาทต่อลูก ให้เหตุผลว่าเป็นครกขนาดเล็ก คิดค่าแรงงานในการแกะสลักต่ำเพียงลูกละ 35 บาท เพราะใช้เวลาในการแกะสลักประมาณ 80 นาที แต่ครกขนาด 9 นิ้ว จะมีต้นทุนสูงที่สุดเท่ากับ 124.13 บาทต่อลูก เพราะคิดค่าแรงงานในการแกะสลักลูกละ 65 บาท และใช้เวลาในการแกะสลักนานประมาณ 110 นาที ครกขนาด 7 นิ้ว มีต้นทุนต่อลูกเท่ากับ 97.99 บาท คิดค่าแรงงานในการแกะสลักลูกละ 45 บาท และใช้เวลาในการแกะสลักประมาณ 90 นาที ครกขนาด 8 นิ้ว มีต้นทุนต่อลูกเท่ากับ 111.05 บาท คิดค่าแรงงานในการแกะสลักลูกละ 55 บาท และใช้เวลาในการแกะสลักประมาณ 100 นาที ซาก มีต้นทุนต่อลูกเท่ากับ 23.06 บาท คิดค่าแรงงานและการเจียรระไนลูกละ 6 บาท ใช้เวลาในการแกะสลักประมาณลูกละ 24 นาที

(3) ผลตอบแทนจากการทำครกหินและซาก

ผลผลิตเฉลี่ยของครกหินของช่างสกัดครกหินตามขนาด โดยเฉลี่ยครกขนาด 7 นิ้วมีผลผลิตสูงสุดเท่ากับ 31,039 ลูกต่อปี ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ครกขนาด 7 นิ้ว เป็นที่ต้องการของตลาดเพราะส่วนใหญ่ช่างสกัดครกหินจะได้รับคำสั่งให้แกะสลักครกตามขนาดที่พ่อค้าคนกลางต้องการ

ราคาขายเฉลี่ยของครกหินที่ทำสำเร็จรูปแล้ว ครกขนาด 9 นิ้วจะมีราคาขายเฉลี่ยที่สูงที่สุด เนื่องมาจากเป็นครกหินขนาดใหญ่ ใช้เวลาการแกะสลักนานกว่าครกขนาดอื่น ค่าแรงงานจึงสูง แต่เมื่อพิจารณารายได้เฉลี่ยทั้งหมดต่อปี ครกขนาด 9 นิ้ว ได้รับรายได้ต่ำที่สุดเนื่องจากช่างสกัดครกหินไม่นิยมทำถึงแม้ว่าจะมีราคาขายเฉลี่ยต่อลูกสูงก็ตาม โดยให้เหตุผลว่า ราคา

ของต้นทุนวัตถุดิบเท่ากับขนาดอื่น ๆ แต่ต้องใช้ขนาดหินที่ใหญ่ ช่วงสกัดครกหินที่ไปซูดหินมาขายจึงไม่นิยมทำหุ่นครกขนาด 9 นิ้วเพราะถ้าหาหินขนาด 9 นิ้ว ช่วงสกัดครกหินจะได้จำนวนก้อนหินต่อวันไม่มาก รายได้จึงต่ำ แต่จะซูดหาหินและตกแต่งหุ่นหินครกขนาด 7 นิ้วและ 8 นิ้ว ซึ่งสามารถได้หินหลายก้อนต่อวัน ได้รับรายได้สูง

กำไรสุทธิต่อปี ครกหินขนาด 7 นิ้วมีกำไรสุทธิสูงที่สุดเท่ากับ 993,558.39 บาท แต่ครกหินขนาด 9 นิ้วมีกำไรที่ต่ำกว่าขนาดอื่น เท่ากับ 127,977.30 บาท

อัตราส่วนกำไรต่อต้นทุนของช่วงสกัดครกหินในบ้านไร่ศิลาทอง (ตาราง 4 – 40) ของครกขนาด 6 นิ้ว 7 นิ้ว 8 นิ้ว 9 นิ้ว และสาก เท่ากับ ร้อยละ 41.29 ร้อยละ 32.67 ร้อยละ 26.07 ร้อยละ 36.95 และร้อยละ 17.09 ตามลำดับ อัตราส่วนกำไรต่อค่าขาย (ตาราง 4 – 41) เท่ากับ ร้อยละ 29.23 ร้อยละ 24.62 ร้อยละ 20.68 ร้อยละ 26.98 และร้อยละ 14.59 ตามลำดับ และอัตราส่วนผลตอบแทนจากการลงทุน (ตาราง 4 – 42) เท่ากับ ร้อยละ 117.82 ร้อยละ 266.01 ร้อยละ 199.30 ร้อยละ 34.26 และร้อยละ 102.17 ตามลำดับ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าช่วงสกัดครกหินยังมีต้นทุนในการทำครกหินสูง และกำไรที่ได้เมื่อเทียบกับการลงทุนยังมีอัตราส่วนต่ำ

รายได้เฉลี่ยต่อปีของช่วงสกัดครกหินมีค่าสูงสุด (ตาราง 4 – 38) เท่ากับ 4,035,070 บาท ในขณะที่เดียวกันรายได้เฉลี่ยต่อปีของช่วงสกัดครกหินมีค่าต่ำที่สุด เท่ากับ 474,300 บาท

ข้อจำกัดของการศึกษา

1. การศึกษานี้จำกัดอยู่ในหมู่บ้านไร่ศิลาทอง หมู่ที่ 10 ตำบลพิชัย อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง ดังนั้นการนำแนวการศึกษาไปใช้จะต้องคำนึงถึงข้อกำหนดเรื่องขอบเขตการศึกษาให้เหมาะสม

2. ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษาคือช่วงเวลาระยะเวลาปี พ.ศ. 2544 ดังนั้นปัจจัยในการทำครกหิน เช่น ค่าใช้จ่ายในการลงทุนและค่าใช้จ่ายในการผลิต จะอยู่ในอัตราสูง ดังนั้นถ้าหากปัจจัยดังกล่าวอยู่ในช่วงสภาวะปกติอาจทำให้ผลการวิเคราะห์เพื่อการตัดสินใจที่เปลี่ยนแปลงไป

จากการศึกษาการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนจากการลงทุนการทำครกหิน : กรณีศึกษา กลุ่มพัฒนาผลิตภัณฑ์ครกหิน บ้านไร่ศิลาทอง ตำบลพิชัย อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง และเป็นการศึกษาในรูปแบบการออกแบบสอบถามของช่วงสกัดครกหิน โดยทำการสุ่มตัวอย่างจากพื้นที่ในหมู่บ้าน โดยมีการเก็บตัวอย่าง 121 ตัวอย่าง สามารถสรุปปัญหาต่าง ๆ ดังนี้

1. **ปัญหาด้านวัตถุดิบ** ช่างสกัดครกหินจะพบปัญหาเรื่องวัตถุดิบหายากเป็นส่วนใหญ่ เนื่องจากหินที่มีอยู่ตามธรรมชาติมีจำกัดและอาชีพนี้เป็นอาชีพที่ทำกันมาตั้งแต่สมัยอดีต ในแต่ละปีช่างสกัดครกหินรวมกลุ่มกัน ไปขุดหินมาแกะสลักเป็นจำนวนมาก จึงทำให้แหล่งวัตถุดิบเริ่มขาดแคลน

2. **ปัญหาด้านราคา** ช่างสกัดครกหินส่วนใหญ่ถูกกดราคาจากพ่อค้าคนกลาง จึงมีความต้องการให้ราคาจำหน่ายสูงมากขึ้น เนื่องจากต้นทุนในการทำครกหินเพิ่มสูงขึ้น ในขณะที่เดียวกันราคาจำหน่ายยังคงเท่าเดิม

3. **ปัญหาด้านผลผลิต** ผลผลิตไม่แน่นอน บางครั้งช่างสกัดครกหินต้องทำสวน ทำนา ทำไร่ จึงทำให้ขาดรายได้ในการทำครกหิน ผลผลิตในแต่ละปีจึงไม่มีความแน่นอน ทำให้ช่างสกัดครกหินบางรายต้องละทิ้งอาชีพการทำครกหินไปประกอบอาชีพอย่างอื่นแทน

4. **ปัญหาด้านเงินทุน** ช่างสกัดครกหินไม่มีเงินทุนเพื่อซื้อหินเอง ต้องอาศัยพ่อค้าคนกลางซื้อให้ และหากต้องการจะเก็บหินไว้แกะสลักในตอนฤดูฝนต้องอาศัยเงินทุนจำนวนมากเพื่อเก็บหินไว้ โดยเฉพาะหินในช่วงฤดูฝนจะมีราคาแพง เพราะเป็นช่วงฤดูที่หาหินยาก ทางเข้าไปในป่าจึงลำบาก

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษารวบรวมข้อมูลและผลตอบแทนจากการลงพื้นที่ทำครกหิน : กรณีศึกษากลุ่มผลิตภัณฑ์ครกหิน บ้านไร่ศิลาทอง ตำบลพิชัย อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง ในด้านการเงิน พบว่ามีความเหมาะสมต่อการลงทุน โดยเฉพาะครกหินขนาด 7 นิ้ว 8 นิ้ว และสาก แต่อย่างไรก็ตาม การพิจารณาตัดสินใจในการลงทุนนั้น จำเป็นต้องพิจารณาปัจจัยหลาย ๆ ด้านประกอบด้วย เพื่อให้การลงทุนมีความเสี่ยงต่ำที่สุด และมีผลตอบแทนจากการลงทุนสูงสุด

1. ทางรัฐบาลหรือหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง ควรหาทางเข้ามาช่วยเหลือช่างสกัดครกหินในหมู่บ้านด้วย อาจส่งเจ้าหน้าที่ไปให้ความรู้หรือฝึกอบรมให้ช่างสกัดครกหินในการแกะสลักหินในรูปแบบอื่น ๆ นอกเหนือจากการแกะสลักหินครกและสาก เพื่อให้ช่างสกัดครกหินมีความรู้และความเข้าใจในการแกะสลักประเภทอื่นมากขึ้น เพื่อเป็นการขจัดปัญหาในเรื่องของผลผลิตและวัตถุดิบหายาก ถ้ามีอาชีพเสริมให้กับชาวบ้านจะได้ไม่เดือดร้อนหากวันใดที่ไม่มีหิน

2. ช่างสกัดครกหินควรรวมตัวกันเป็นกลุ่มสหกรณ์ และดำเนินการอย่างถูกต้อง พร้อมชี้แจงให้กับสมาชิกทุกคนเข้าใจในวัตถุประสงค์และผลประโยชน์ที่จะได้รับ รวมถึงการสร้างอำนาจต่อรองกับพ่อค้าคนกลาง และแนวทางในการปฏิบัติในการรวมกลุ่มผลิตภัณฑ์ครกหินด้วยการหาตลาดขายโดยอาศัยช่องทางตลาดกลางขายในแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ที่สำคัญควรให้ผลิต

ภักตร์ครกหินเป็นผลิตภัณฑ์หนึ่งในโครงการของ “หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์” เพื่อส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นด้วย

3. รัฐบาลควรสนับสนุนทางด้านเงินทุนแก่ช่างเกษตรกร โดยหาแหล่งกู้ยืมแหล่งเงินทุนที่มีดอกเบี้ยต่ำ มีระยะเวลาคืนเงินนานพอสมควร ตลอดจนการเพิ่มวงเงินกู้ยืมให้สูงขึ้น

4. ด้านสิ่งแวดล้อม ในการทำครกหิน ขั้นตอนของการเจียรระไนจะเป็นขั้นตอนของการใช้เครื่องเจียรระไนไฟฟ้าและใช้หินเจียรเพื่อขัดผิวให้เรียบ ซึ่งทำให้เกิดฝุ่นควันและเสียง ถ้าหากผู้สนใจลงทุนควรปลูกสร้างโรงเรือนสำหรับการเจียรระไนโดยเฉพาะไว้ในที่ที่ไกลหมู่บ้านเพื่อลดปัญหามลพิษต่อสิ่งแวดล้อมและบ้านเรือนที่อยู่ใกล้เคียง

5. ด้านเทคนิคในการแกะสลัก รายได้ผลตอบแทนของการทำครกหินที่ได้รับจากการแกะสลักครกหินนั้นจะมากหรือน้อย ขึ้นอยู่กับเทคนิควิธีการ และความสามารถในการทำครกหินของแต่ละคนนั้นให้ได้มาตรฐาน ถือว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญ ดังนั้นผู้ที่ตัดสินใจลงทุนควรให้ความสำคัญกับเทคนิควิธีการแกะสลักครกหิน ตลอดจนควรมีความสนใจในการเสาะหาข้อมูล ความรู้ เทคนิควิธีการ และเทคโนโลยีใหม่ ๆ เพิ่มเติมอยู่เสมอ เช่น ควรแกะสลักครกหินให้มีรูปแบบแตกต่างไปจากเดิม คำนึงถึงความสวยงามและประโยชน์ใช้สอยด้วย

6. ผู้ที่สนใจจะลงทุนควรหาเทคนิคและวิธีการสมัยใหม่ ๆ ในการขุดหาหิน เพราะปัจจุบันช่างสกัดครกหินจะหาหินลำบากมาก และมีความเสี่ยงอันตรายถึงชีวิต เช่น ควรหาเครื่องทุ่นแรงในการขุดหินที่ทันสมัย เพื่อความปลอดภัยกับชีวิต